

Panimoteollisuuden verotus Suomessa

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

21.5.2013

1 Tutkimuksen taustat, tavoitteet ja toteuttaminen

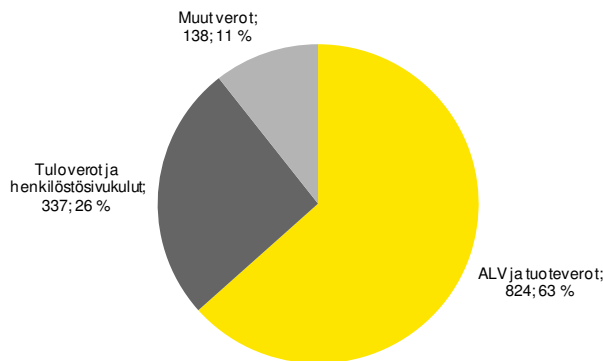
Suomen veroratkaisut ovat vaikuttaneet viime vuosina voimakkaasti panimo- ja virvoitusjuomateollisuuden toimintaympäristöön, ja suunnitteilla on myös uusia korotuksia seuraaville vuosille sekä alkoholin että virvoitusjuomien verotuksen osalta. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto haluaakin selvittää tarkemmin panimoteollisuuden kokonaisverotusta Suomessa ja on pyytänyt tässä Ernst & Youngin tukea. Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää panimoteollisuuden Suomessa kerryttämien verojen kokonaismäärä. Panimoteollisuuden alle kuuluvia juomia ovat oluet, siiderit, lonkerot, virvoitusjuomat ja mineraalivedet.

Selvityksessä on arvioitu panimoteollisuuden kokonaisverokertymää sekä suorien että epäsuorien ja välillisten verojen kautta. Suorilla veroilla tarkoitetaan panimotuotteiden valmistuksesta ja myynnistä aiheutuvia veroja, joista merkittävimmät ovat arvonlisäverot ja muut tuoteverot, panimoteollisuuden henkilöstön tuloverot ja henkilöstösivukulut, yhteisöverot sekä energiaverot. Epäsuorilla veroilla tarkoitetaan veroja, jotka kertyvät panimoteollisuuden raaka-aineiden ja palveluiden ostojen kautta. Välillisiä veroja kertyy puolestaan panimotuotteiden vähittäiskauppa- ja ravintolamyynnin, pullonpalautustoiminnan sekä mallasteollisuuden kautta.

Selvityksessä on analysoitu panimoteollisuuden verotusta kolmessa kategoriassa: arvonlisävero ja muut tuoteverot, tuloverot ja henkilöstösivukulut sekä muut verot. Analyysi perustuu julkisesti saatavilla olevaan tietoon sekä aiempiin Ernst & Youngin tutkimuksiin. Arvonlisäveron ja tuoteverojen analyysin pääasiallisena lähteenä toimivat valtiovarainministeriön vuosittain julkaisemat tiedot verokertymistä, joista on erotettu panimoteollisuuden osuus. Tuloverojen ja henkilöstösivukulujen analyysi perustuu Ernst & Youngin selvitykseen panimoteollisuuden työllistävästä vaikutuksesta Suomessa. Muiden verojen analyysi perustuu Ernst & Youngin tutkimukseen elintarvikkeiden verotuksesta, josta on erotettu panimoteollisuuden osuus. Oluen merkitys Suomen panimoteollisuudelle on huomattava (noin 50 % litramääräisestä tuotannosta), minkä takia oluen verokertymää on tarkasteltu tutkimuksessa erikseen.

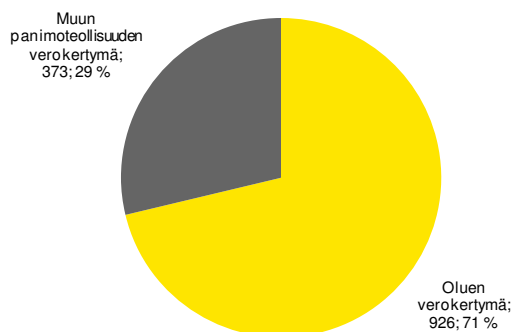
2 Yhteenveto ja johtopäätökset

Kuvio 1 Panimoteollisuuden verokertymä Suomessa 2011 (yht. 1 300 milj. €)

Panimoteollisuus kerrytti veroja Suomessa noin 1 300 milj. € vuonna 2011. Verojen määrä on huomattava jos sitä vertaa esimerkiksi panimoteollisuuden kokonaisliikevaihtoon, joka vuonna 2011 oli 893 milj. €¹. Suurin erä oli arvonlisävero ja tuoteverot 824 milj. € (63%), joka sisältää panimoteollisuuden arvonlisä-, alkoholijuomaverot ja virvoitusjuomaverokertymät. Panimoteollisuuden tuloverot ja henkilöstösivukulut olivat 337 milj. € (26%), joka kattaa suoran, epäsuoran ja välillisen työllisyyden verotuksen. Muut verot olivat 138 milj. € (11%), johon sisältyy muun muassa energiaverotus, yhteisöverotus ja kiinteistöverotus.

Kuvio 2 Panimoteollisuuden verokertymä Suomessa 2011 juomaryhmittäin (yht. 1 300 milj. €)

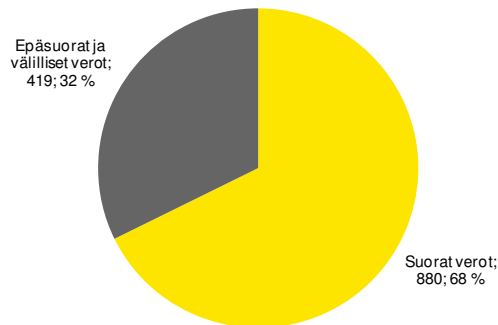
Oluen osuus verokertymästä oli noin 926 milj. €, eli 71 prosenttia koko panimoteollisuuden verokertymästä. Kun tätä verrataan oluen kokonaiskulutukseen vuonna 2011², jokaisesta olutlitrasta maksettiin veroja keskimäärin 2,19 €. Verrattuna verotusta oluen kulutuksen arvoon³, on verojen osuus noin 50% kuluttajahinnasta. Muu panimoteollisuus kerrytti veroja 373 milj. € (29%), sisältäen virvoitusjuomien, siiderien ja long drink -juomien verotuksen.

¹ Lähde: Tilastokeskus; Teollisuuden tilinpäätöstilasto 2011.

² Lähde: THL; Alkoholijuomien myynti tammi-joulukuussa 2011. Tilastojen pohjana ovat Valvira:n keräämät Alkon myymälöiden myyntitiedot sekä alkoholitukku myyjien toimitustiedot anniskeluravintoloille ja muille vähittäismyymälöille.

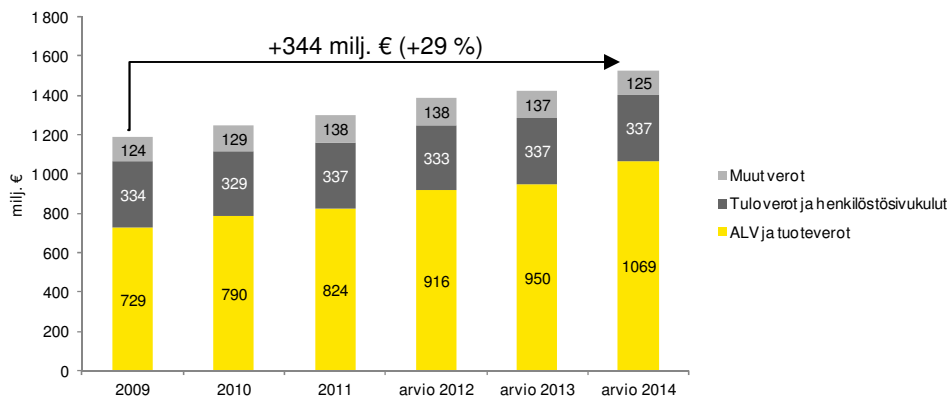
³ Lähde: THL; Päihdetilastollinen vuosikirja 2012 (Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo käypiin hintoihin 2011, vahva olut ja keskiolut).

Kuvio 3 Panimoteollisuuden suora sekä epäsuora ja välillinen verokertymä Suomessa 2011
 (yht. 1 300 milj. €)

Panimoteollisuuden suora verokertymä oli 880 milj. €, joka vastaa 68 prosenttia panimoteollisuuden kokonaisverokertymästä vuonna 2011. Suorat verot sisältävät arvonlisäveron ja tuoteverot kokonaisuudessaan, sekä panimoteollisuuden osuuden tuloveroista ja henkilöstösivuluista sekä muista veroista. Epäsuorilla ja välillisillä veroilla tarkoitetaan verotuottoja, jotka kertyvät panimoteollisuuden työllistävyyden seurauksena. Vuonna 2011 epäsuorat ja välilliset verot olivat 419 milj. € (32%).

Kuvio 4 Panimoteollisuuden verokertymän kehitys Suomessa 2009 – 2014⁴

Panimoteollisuuden verokertymä on kasvanut koko tarkastelujakson ajan. Arvonlisäveroa sekä alkoholiveroa ja virvoitusjuomaveroa on koroteltu useaan otteeseen tarkastelujakson aikana, minkä seurauksena arvonlisä- ja tuoteverokertymä on kasvanut lähes 50 prosenttia. Arvion mukaan panimoteollisuus kerrytti veroja 1 387 milj. € vuonna 2012, perustuen osittain vahvistamattomiin lukuihin. Vuosien 2013 ja 2014 arvioissa on otettu huomioon vain toteutettujen ja kaavailtujen veromuutosten vaikutukset. Tällöin panimoteollisuuden verokertymä olisi 1 424 milj. € vuonna 2013 ja 1 530 milj. € vuonna 2014.

⁴ Lähteet (2012–2014 arviot): Valtiovarainministeriö; Talousarvioesitys 2013 & Valtiontalouden kehukset vuosille 2014–2017.

Laskentaperiaatteet: 2012 osalta on käytetty toteutuneita vahvistamattomia lukuja jos saatavilla, muulloin käytetty 2011 lukuja ja vain veromuutosten vaikutus huomioitu. 2013–2014 arvioissa on otettu huomioon vain kaavailtujen veromuutosten vaikutus, ja muiden tekijöiden on oletettu pysyvän muuttumattomina. Arvonlisäveroa on korotettu 2010, 2011 ja 2013. Alkoholijuomaveroa on korotettu tai suunniteltu korotettavaksi 2009, 2012 ja 2014, ja virvoitusjuomaveroa 2011, 2012 ja 2014. Muissa veroissa on huomioitu energiaverojen, kiinteistöverojen ja yhteisöverojen toteutetut ja suunnitellut muutokset.

3 Erittely panimoteollisuuden tuottamista verotuotoista Suomessa

3.1 Arvonlisävero ja muut tuoteverot

	2009 Panimoteollisuuden osuus milj. €	2010 Panimoteollisuuden osuus milj. €	2011 Panimoteollisuuden osuus milj. €
Tuotannon arvonlisävero	113	114	121
Alkoholijuomaverot	580	638	641
Virvoitusjuomaverot	35	37	63
Yhteensä	729	790	824

Taulukko 1 Panimoteollisuuden arvonlisävero ja muut tuoteverot 2009 – 2011⁵

	2009 Oluen osuus milj. €	2010 Oluen osuus milj. €	2011 Oluen osuus milj. €
Tuotannon arvonlisävero	70	68	71
Alkoholijuomaverot	484	528	530
Virvoitusjuomaverot	NA	NA	NA
Yhteensä	554	596	601

Taulukko 2 Olutteollisuuden arvonlisävero ja muut tuoteverot 2009 – 2011⁶

Panimoteollisuuden kerryttämät arvonlisävero ja muut tuoteverot olivat 824 milj. € vuonna 2011. Oluen osuus panimoteollisuuden kerryttämistä arvonlisäveroista ja muista tuoteveroista on keskimäärin 75 prosenttia.

Alkoholijuomaverolaissa tarkoitettuihin alkoholijuomiin sovelletaan yleistä arvonlisäverokantaa. Yleinen arvonlisä nousi 22 prosentista 23 prosenttiin heinäkuussa 2010, sekä edelleen 24 prosenttiin vuoden 2013 alusta. Vastaavasti virvoitusjuomiin sovellettavaa elintarvikkeiden arvonlisäkantaa nostettiin 12

⁵ Lähteet: Arvonlisävero: Tilastokeskus; Myydyin tuotannon arvo (2009–2011), Ernst & Young laskelmat (2013). Alkoholijuomaverot ja virvoitusjuomaverot: Valtiovarainministeriö; Talousarvioesitykset (2010–2013), Valvira, Ernst & Young laskelmat (2013). Laskentaperiaatteet: Alkoholijuomaverot sisältää Suomessa kerätyn alkoholijuomaveron oluen osalta kokonaisuudessaan. Muiden panimotuotteiden alkoholijuomaverot laskettu perustuen toteutuneeseen kulutukseen. Virvoitusjuomaverot sisältää Suomessa kerätyn virvoitusjuomaveron kokonaisuudessaan.

⁶ Lähteet: Arvonlisävero: Tilastokeskus; Myydyin tuotannon arvo (2009–2011), Ernst & Young laskelmat (2013). Alkoholijuomaverot ja virvoitusjuomaverot: Valtiovarainministeriö; Talousarvioesitykset (2010–2013), Ernst & Young laskelmat (2013). Laskentaperiaatteet: Alkoholijuomaverot sisältää Suomessa kerätyn alkoholijuomaveron oluen osalta kokonaisuudessaan.

prosentista 13 prosenttiin heinäkuussa 2010, ja edelleen 14 prosenttiin vuoden 2013 alusta. Vuonna 2011 kotimainen panimotuotanto kerrytti arvonlisäveroa 121 milj. €.

Alkoholi- ja alkoholijuomaveroa kannetaan oluesta, viinistä, muista käymisteitse valmistetuista alkoholijuomista, välituotteista ja etyylialkoholista. Tuotteet jaotellaan tuoteryhmän ja alkoholipitoisuuden perusteella tuoteryhmiin, joista jokaisella on eri verokanta. Alkoholijuomaveroa korotettiin kahdesti vuonna 2009 sekä edelleen vuonna 2012. Vuonna 2011 panimoteollisuus kerrytti alkoholijuomaveroa 641 milj. €.

Virvoitusjuomaveron on valtiolle suoritettava valmistevero. Veron piirissä ovat limonadit, kivennäisvedet ja suurin osa mehuista. Vuosina 1994 – 2010 virvoitusjuomista suoritettiin valtiolle virvoitusjuomaveroa 4,5 senttiä litralta. Vuodesta 2011 lähtien virvoitusjuomaveron on ollut osa lakia makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta. Tällöin virvoitusjuomaveron nostettiin 7,5 senttiin litralta ja sen veropohja laajeni muun muassa aiemmin verosta vapautettuihin luonnon kivennäisvesiin. Vuoden 2012 alusta virvoitusjuomien valmisteveron korotettiin 11 senttiin litralta. Virvoitusjuomaverokertymä oli 63 milj. € vuonna 2011.

Vuoden 2008 alusta lähtien raaka-aineena hyödynnettäviltä pakkauksilta (tölkki tai pullo), jotka kuuluvat kierrätysjärjestelmään ei enää kanneta ylimääräistä pakkausveroa. Suomen panimoteollisuuden tuotanto on lähes poikkeuksetta kierrätysjärjestelmän piirissä, joten pakkausveron vaikutuksia ei ole otettu huomioon tässä analyysissä.

3.2 Tuloverot ja henkilöstösivukulut

	2009 Panimoteollisuuden osuus milj. €	2010 Panimoteollisuuden osuus milj. €	2011 Panimoteollisuuden osuus milj. €
Suora työllisyys	34	34	34
Epäsuora työllisyys	52	51	53
Välillinen työllisyys	248	243	250
Yhteensä	334	329	337

Taulukko 3 Panimoteollisuuden tuloverot ja henkilöstösivukulut 2009 – 2011⁷

	2009 Oluen osuus milj. €	2010 Oluen osuus milj. €	2011 Oluen osuus milj. €
Suora työllisyys	32	33	32
Epäsuora työllisyys	48	48	49
Välillinen työllisyys	120	117	121
Yhteensä	200	198	202

Taulukko 4 Olutteollisuuden tuloverot ja henkilöstösivukulut 2009 – 2011⁸

Ernst & Youngin tutkimuksen mukaan panimoteollisuuden työllisyysvaikutus Suomessa on 28,821 henkilöä. Tutkimuksessa työllisyysvaikutus jaoteltiin eri juomakategorioiden (olut, virvoitusjuomat ja mineraalivedet, siiderit, lonkerot) sekä suoriin, epäsuoriin ja välillisiin työllisyysvaikutuksiin.

Yhteensä panimoteollisuuden kerryttämät tuloverot ja henkilöstösivukulut olivat 337 milj. € vuonna 2011. Laskelmat sisältävät valtion tuloveron, keskimääräisen kunnallisveron ja kirkollisveron, työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksut, sairausvakuutuksen päivärahamaksun ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun sekä viran puolesta tehtävät vähennykset. Oluen osuus panimoteollisuuden kerryttämistä tuloveroista ja henkilöstösivukuluista on keskimäärin 60 prosenttia.

⁷ Lähteet: Ernst & Young; Panimoteollisuuden työllistävä vaikutus Suomessa (2011), Tilastokeskus; Teollisuuden alue- ja toimialatilasto (2009–2011) & Ansiotasoindeksit (2009–2011), Veronmaksajain Keskusliitto ry; Palkansaajan veroprosentit (2009–2011), Ernst & Young laskelmat (2013).

Laskentaperiaatteet: Suoran työllisyyden tuloverot ja henkilöstösivukulut on laskettu käyttäen panimoteollisuuden toteutuneita keskimääräisiä palkkoja. Epäsuoran ja välillisen työllisyyden tuloverot ja henkilöstösivukulut on laskettu käyttäen yksityisen sektorin toteutuneita keskimääräisiä palkkoja.

⁸ Lähteet: Ernst & Young; Panimoteollisuuden työllistävä vaikutus Suomessa (2011), Tilastokeskus; Teollisuuden alue- ja toimialatilastot (2009–2011) & Ansiotasoindeksit (2009–2011), Veronmaksajain Keskusliitto ry; Palkansaajan veroprosentit (2009–2011), Ernst & Young laskelmat (2013).

Laskentaperiaatteet: Suoran työllisyyden tuloverot ja henkilöstösivukulut on laskettu käyttäen olutteollisuuden toteutuneita keskimääräisiä palkkoja. Epäsuoran ja välillisen työllisyyden tuloverot ja henkilöstösivukulut on laskettu käyttäen yksityisen sektorin toteutuneita keskimääräisiä palkkoja.

Panimoteollisuus työllistää Suomessa noin 2,300 henkilöä. Työntekijöille maksetuista palkoista kertyi suoria tuloveroja ja henkilöstösivukuluja 34 milj. € vuonna 2011.

Panimoteollisuudella on epäsuoria työllisyysvaikutuksia raaka-aineiden ja palveluiden oston kautta. Panimoteollisuus työllistää Suomessa epäsuorasti noin 4,600 henkilöä. Epäsuora työllistävyys on arvioitu suhteuttamalla panimoteollisuuden kotimaan ostojen arvo eri toimialoilta kyseisten toimialojen keskimääräiseen liikevaihtoon työntekijää kohden. Työntekijöille maksetuista palkoista kertyi epäsuoria tuloveroja ja henkilöstösivukuluja 53 milj. € vuonna 2011.

Panimoteollisuudella on välillisiä työllisyysvaikutuksia vähittäiskauppa- ja ravintolamyynnin, pullonpalautustoiminnan sekä mallasteollisuuden kautta. Panimoteollisuus työllistää Suomessa välillisesti noin 21,900 henkilöä. Vähittäiskaupan- ja ravintolamyynnin välillinen työllistävyys on arvioitu käyttäen panimoteollisuuden myynnin arvoa jakelukanavittain, sekä vähittäiskaupan ja ravintolatoiminnan keskimääräistä liikevaihtoa työntekijää kohden. Työntekijöille maksetuista palkoista kertyi tuloveroa ja henkilöstösivukuluja 250 milj. € vuonna 2011.

3.3 Muut verot

	2009 Panimoteollisuuden osuus milj. €	2010 Panimoteollisuuden osuus milj. €	2011 Panimoteollisuuden osuus milj. €
Muut suorat verot	17	16	22
Muut epäsuorat ja välilliset verot	107	112	116
Yhteensä	124	129	138

Taulukko 5 Panimoteollisuuden muut verot 2009 – 2011⁹

Panimoteollisuus kerryttää verotuloja myös muiden verojen kautta, joista merkittävimmät ovat yhteisöverot, energiaverot ja kiinteistöverot. Panimoteollisuus kerrytti muita verotuloja vuonna 2011 138 milj. €. Oluen osuus on keskimäärin 89 prosenttia.

Panimoteollisuus kerrytti muita suoria veroja 22 milj. vuonna 2011. Lisäksi panimoteollisuudella on epäsuoria verovaikutuksia raaka-aineiden ja palveluiden ostojen kautta. Esimerkiksi oluen kokonaistuotannosta noin 450 milj. € siirtyy toimitusketjussa taaksepäin tavarantoimittajille. Panimoteollisuudella on myös välillisiä verovaikutuksia vähittäiskauppa- ja ravintolamyynnin, sekä pullonpalautustoiminnan ja mallasteollisuuden kautta. Ernst & Young on aiemmin tutkinut muiden verojen osuutta elintarviketeollisuuden rahavirroista sisältäen elintarviketeollisuuden, elintarvikekaupan, ravitsemistoiminnan, maatalouden ja muut alat (ostot ja työllistävyys). Tämän tutkimuksen muut verot on arvioitu perustuen panimoteollisuuden osuuksiin eri toimialojen rahavirroista. Panimoteollisuus kerrytti muita epäsuoria ja välillisiä verotuloja 116 milj. € vuonna 2011.

⁹ Lähteet: Ernst & Young; Elintarvikkeiden verotus Suomessa (2012), Tilastokeskus; Teollisuuden, kaupan ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan tilinpäätöstiedot (2009-2011) & Verot ja veronluonteiset maksut (2009-2011), Valtiovarainministeriö; Talousarvioesitykset (2009-2013). Ernst & Young laskelmat (2013).
 Laskentaperiaatteet: Oluen osuus on oluteollisuuden liikevaihto suhteessa panimoteollisuuden liikevaihtoon vuonna 2009. Ernst & Youngin aiempi tutkimus perustuu vuoden 2009 lukuihin. 2009 luvut perustuvat panimoteollisuuden arvioituihin osuuksiin eri sektoreiden rahavirroista. 2010 ja 2011 muutosten on oletettu seuraavan kyseisten veroerien (energia-, kiinteistö- ja yhteisöverotus) yleistä kehitystä Suomessa. Muihin pienempiin veroeriin ei ole oletettu muutosta vuodesta 2009. Poikkeuksena laskentatapaan on panimoteollisuuden suora yhteisöverojen muutos, joka on arvioitu erikseen perustuen toteutuneisiin lukuihin.

Ernst & Young Oy

Assurance | Tax | Transactions | Advisory | Law

Ernst & Young on johtava maailmanlaajuinen tilintarkastuksen, verokonsultoinnin, yritysjärjestelyiden, liikkeenjohdon konsultoinnin ja liikejuridiikan asiantuntija. Yhteiset arvot ja vahva sitoutuminen laatuun muodostavat perustan 167 000 ammattilaisemme kansainväliselle yhteistyölle. Vaikutamme henkilöstömme ja asiakkaidemme sekä meitä ympäröivän yhteiskunnan kasvuun ja kehitykseen tunnistamalla mahdollisuudet ja tukemalla tavoitteiden toteuttamisessa.

www.ey.com/fin

Ernst & Young viittaa Ernst & Young Global Limitedin (EYG) jäsenyhtiöihin, jotka kaikki ovat erillisiä oikeushenkilöitä. EYG on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (company limited by guarantee), joka ei tarjoa palveluja asiakkaille, vaan sen tekevät EYG:n jäsenyhtiöt.

© 2013 Ernst & Young Oy.
Kaikki oikeudet pidätetään.

Tässä julkaisussa olevat tiedot on esitetty yhteenvedonomaaisesti, ja se on tarkoitettu käytettäväksi ainoastaan yleisluonteisena tiedon lähteenä. Tämän julkaisun ei ole tarkoitus korvata asioiden yksityiskohtaista selvitystä tai oikeudellista tulkintatarvetta. Ernst & Young Oy tai mikään muukaan globaalinen Ernst & Young -organisaation jäsen ei vastaa vahingoista, jotka ovat aiheutuneet jollekin, joka on toiminut tai jättänyt toimimatta tämän julkaisun sisällön perusteella. Kussakin yksittäistapauksessa suosittelemme ottamaan yhteyttä asiantuntijaan, joka voi avustaa yksittäisissä kysymyksissä.